

Секція: Гроші, фінанси і кредит

КУЛІЧЕНКО ВЕРОНІКА ОЛЕГІВНА

аспірантка кафедри фінансів

Університет митної справи та фінансів

м. Дніпропетровськ, Україна

МІЖНАРОДНА ТЕХНІЧНА ДОПОМОГА ЯК ВАЖЛИВИЙ ІНСТРУМЕНТ РЕАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ ТА ПРОГРАМ

Реалізуючи євроінтеграційні прагнення, уряд України, навіть в умовах низьких темпів економічного зростання, продовжує реалізацію економічних реформ, практичною основою яких виступають інноваційні проекти та програми.

Нестача досвіду та власних бюджетних ресурсів при реалізації інноваційних проектів та програм зумовлює підвищення ролі зовнішніх запозичень від міжнародних фінансових організацій та іноземних державних фінансових установ, які вже протягом довгого часу є надійним джерелом для забезпечення проведення економічних реформ.

Вагомий внесок у підтримці українських реформ здійснюють міжнародні донори у формі міжнародної технічної допомоги.

Нормативно-правове регулювання міжнародної технічної допомоги здійснюється: 1. Міжнародними угодами та договорами (підписаними Україною або такими, що є загально визнаними в міжнародній практиці діяльності благодійних фондів); 2. Законами України та підзаконними актами (загальними та спеціальними). До загального законодавства можуть бути віднесені Закон України «Про режим іноземного інвестування», Закон України «Про благодійництво та благодійні організації», Закон України «Про гуманітарну допомогу», Закон України «Про міжнародні договори в Україні», а також Бюджетний та Податковий кодекси. До спеціального законодавства належить постанова Кабінету Міністрів України від 15.02.2002 р. № 153 «Про створення єдиної системи залучення,

використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги», Указ Президента України від 19.04.2007 р. № 325/2007 «Про приєднання до Паризької декларації щодо підвищення ефективності зовнішньої допомоги»; 3. Директивами Європейського Союзу, законами держави, резидентом якої є міжнародний фонд. До інструментів реалізації політики міжнародної технічної допомоги належать «Концепція планування, залучення, ефективного використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги і співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями», а також «Стратегія залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги і співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями на 2013-2016 роки».

Відповідно до Постанови КМУ «Про створення єдиної системи залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги» міжнародна технічна допомога – це фінансові та інші ресурси та послуги, що відповідно до міжнародних договорів України надаються донорами на безоплатній та безповоротній основі з метою підтримки України [2].

Станом на 01.04.2016 в Україні діє 289 проектів міжнародної технічної допомоги, що пройшли державну реєстрацію (перереєстрацію) у Міністерстві економічного розвитку і торгівлі України загальною контрактною вартістю понад 3,3 млрд.дол.США [1]. Основними напрямками здійснення таких проектів є бюджетна та соціальна сфери, охорона здоров'я, освіта, зміцнення політичних процесів, розвиток інфраструктури, комунальний сектор, енергетика, аграрний сектор, екологічна політика та ін. Головними донорами, що надають міжнародну технічну допомогу відповідно до міжнародних договорів України є Сполучені Штати Америки та Європейський Союз. А також Канада, Німеччина, Швеція, Швейцарія, Японія, Данія, Турція.

Окрім доступності значного фінансового ресурсу до переваг залучення міжнародної технічної допомоги можна віднести:

- зменшення навантаження на державний бюджет,
- можливість отримання допомоги у засвоєнні знань і навичок у відповідних сферах діяльності,
- проекти міжнародної технічної допомоги відповідають ключовим пріоритетами економічного і соціального розвитку України,
- дотримання принципу відсутності дублювання тематики та заходів проектів.

Недоліки залучення міжнародної технічної допомоги:

- законодавство щодо використання міжнародної технічної допомоги врегульовано недостатньо,
 - надмірна централізація фінансово-матеріальних ресурсів міжнародної технічної допомоги через те, що органи місцевого самоврядування не можуть бути її бенефіціарами,
 - відсутність механізму притягнення приймаючої сторони (реципієнта) до відповідальності за невиконання чи неналежне виконання обов'язків щодо цільового використання міжнародної технічної допомоги.

Отже, міжнародна технічна допомога є вагомим ресурсом реалізації інноваційних проектів та програм з метою проведення соціально-економічних реформ в Україні. Залучення достатнього обсягу ресурсів міжнародної технічної допомоги залежить від подальшої розробки та вдосконалення нормативно-правової бази, а також побудови ефективної системи управління інноваційними проектами та програмами задля підвищення рівня прозорості і підзвітності процесу реалізації програм та проектів, забезпечення своєчасної їх реалізації, а також ефективного використання залучених ресурсів вітчизняними реципієнтами.

Література: 1. Офіційний веб-сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/>. 2. Про створення єдиної системи залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги: Постанова від 15 лютого 2002 р. № 153 [Електронний ресурс] / КМУ. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/153-2002-%D0%BF>.